

Foreningen Fjellfanten, org.nr.: 912 827 941
Bygdervegen 176
2420 TRYSIL

Stortinget/Departementene

Trysil, 20. desember 2022

Innspill motorferdsellovutvalget

Innledning

Foreningen Fjellfanten (FF) er en forening som har som vedtektsfestet formål å arbeide for at motorferdselbruken i utmark begrenses til det aller nødvendigste. Dette innebærer at motorferdsel i vår natur skal ha et nytteformål og ikke være til adspredelse, rekreasjon eller kun for fornøyelsen skyld. FF rekrutterer sine medlemmer fra det tradisjonelle friluftslivet. Et friluftsliv som er bygget på årelange tradisjoner og kultur, der jakt, fiske, fangst, sanking, vandring og den frie ferdsel står sentralt.

Sentrale medlemmer i foreningen har levd et liv i grenseområdene mot Sverige og har gjennom flere tiår registrert hvordan snøscooterkjøringen har endret karakter. Den turbaserte lédkjøringen med gamle "Ockelbo-ere" har måtte vike for dagens moderne frikjøringsscootere. Dette mønsteret har sjølsagt smittet over grensen, og vi ønsker derfor å orientere om vår virkelighet etter innføringen av et helt nytt motorferdselregime.

Vårt innspill følger ikke malen som det er lagt opp til. Vi har ikke de ressursene som store organisasjonene har, og ber om forståelse for et noe forenklet innspill. Vi velger i stedet å belyse hva som er våre opplevelser med i hovedsak snøskuter, men også ATV og vannskuter, og hvilke utfordringer motorferdsel i utmark gir. Alle våre kommentarer og innspill er erfaringsbasert, og det meste kan også dokumenteres hvis man iverksetter undersøkelser rundt de scenarioer som nevnes.

Våre erfaringer

FF vil gjerne starte med å sitere fra regjeringens ønske i forbindelse med lovendringen som kom i 2015.

Økt støy og trafikkbelastninger i utmark er negativt bl.a. for friluftsliv og for sårbart naturmangfold, og for dem som utsettes for støy som følge av slik ferdsel. En markert økt motorisering av norsk utmark er derfor ikke ønskelig og vil kunne få betydelige negative konsekvenser for det tradisjonelle friluftslivet og muligheten til å oppleve uberørt, stille natur.

Dette er selvsagt et syn vi støtter, men samtidig står det i slående kontrast til hva som har blitt konsekvensene av å åpne for mer "rekreasjonskjøring".

- Det har blitt mer villmannskjøring og ulovlig kjøring uavhengig av bestemmelser og sanksjoner.
- Det påvirker naturmangfoldet. Snøskuterleder er transportårer for blant annet rev slik at den jakter mer effektivt på sårbare arter i områder den normalt ikke bruker vinterstid.
- Det har blitt mer støy. Støy vil for mange som ferdes i naturen være synonymt med fravær av stillhet. I så måte støyer en snøskuter mye mer enn hva «aksepterte» målinger viser.
- Det har blitt mer visuell forsøpling i form av snøskuterspor, samt oppmerking av leder med tilhørende terrenginngrep.
- Det har blitt mer konflikter mellom motorsportutøverne og de tradisjonelle brukerne av naturen. Opplevelsen av konflikt er asymmetrisk i og med at snøskuterfolket opplever ikke

skiløpere som noe problem, men motsatt er problemet stort. I områder med leder så ferdes ikke lenger den tradisjonelle naturbrukeren. Vedkommende er fortrenget.

- Det har blitt mindre uberørt natur.
- Det har blitt mer forurensing og vanlig forsøpling.
- Det har etablert seg en kultur der bruk av motor for å ta seg fram i utmark blir akseptert. Dette har ført til økt bruk av ATV og vannskutere i tillegg til snøskutere.
- Det har blitt færre som bruker egen kropp for å ta seg ut i naturen. Dette påvirker folkehelsen.
- Det er forunderlig at vi i 2022 har som målsetning å redusere klimautslipp samtidig som vi åpner for mer og mer forbrenning av fossilt brensel, kun for å ha det moro. Det finnes tross alt ingen dokumentasjon på at denne aktiviteten skaper næring og vekst.
- Dette er ingen familieaktivitet. Det er i all hovedsak menn på «gutteturer» som kjører snøskuter.
- ATVer har for lengst kommet ut i skogen og opp på fjellet. På svensk side bruker de disse når de skal på rypejakt og multesanking!

Dette erfarer vi som bruker disse områdene der leder nå er etablert. Dessverre er det altfor få av oss som reagerer. I stedet velger vi resignasjon og søker oss bort til de få områdene som er uberørte. Virkeligheten vil derfor aldri komme til å harmonere med regjeringens ønske om ...å oppleve uberørt, stille natur.

Dette blir kanskje oppfattet som anekdoter. Foreningen Fjellfanten er ikke uten humor, men når barn og unge ikke lenger har muligheten til å vokse opp med enkel tilgang til et helsebringende friluftsliv, da blir det kun trist. Resultatet av dette gigantiske folkehelseeksperimentet kjenner ingen. Det vi dog med sikkerhet kan si er at mange av de barna som i dag rekrutteres til det motoriserte friluftslivet, er de samme som hadde hatt store helsemessige gevinster ved å bruke kroppen sin aktivt i stille og uberørt natur.

Det er på sin plass å avslutte innspillet med formålet i den nåværende «motorferdselloven», det er godt mulig at denne er blitt glemt...

Formålet med denne lov er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.

Foreningen Fjellfanten

Torgal Sætre
leder